

STORTINGET

Representantforslag 84 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Grunde Almeland,
Ola Elvestuen og Alfred Jens Bjørlo

Dokument 8:84 S (2024–2025)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Guri Melby, Sveinung Rotevatn, Grunde Almeland,
Ola Elvestuen og Alfred Jens Bjørlo om at Norge
skal ta en europeisk lederrolle for Ukraina**

Til Stortinget

Bakgrunn

Det er snart tre år siden Russlands fullskalainvasjon av Ukraina, og Norge kan ikke slå seg til ro med at vi har gjort nok, før Putins Russland er beseiret. En ukrainsk seier er prinsipielt viktig for å vise at Europa er villige til å sette makt bak kravet om at det europeiske kontinentet skal være fritt og demokratisk, og at autoritære statsledere ikke får bestemme over Europas framtid. En ukrainsk seier er også en sikkerhetspolitisk nødvendighet, fordi et utfall av krigen der Putin opplever at han har oppnådd seier, vil motivere til å starte nye angrepskriger mot nye naboland.

Med Donald Trump som president i USA og hans ønske om å prioritere å bruke amerikanske politiske og militære ressurser i Øst-Asia må Europa ta større ansvar for egen sikkerhet. Det innebærer å øke egne forsvarsbudsjetter og øke Europas evne til selv å forsvare eget territorium. Men det innebærer også at europeiske land må klare å løse kriger og sikkerhetspolitiske kriser på sitt eget kontinent. I dag er det med andre ord et stort behov for et europeisk lederskap i støtten til Ukraina, og det haster.

Norge har utvilsomt finansielle muskler til å ta en europeisk lederrolle for Ukraina. Som følge av Putins

gasskrig mot Europa, som startet i 2021, har Norge oppnådd merinntekter fra 2021 fram til i dag på mellom 1 270 og 2 000 mrd. kroner. I den forbindelse vil forslagsstillerne trekke fram at flere fagøkonomer det siste året har slått fast at økt støtte til Ukraina ikke vil utgjøre en uansvarlig finanspolitikk. Videre slår det regjeringsoppnevnte Rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser i sin finansfaglige uttalelse for 2025 fast at:

«Hva som er riktig støttebeløp til Ukraina, er et politisk valg. Det bør tas med utgangspunkt i sikkerhetspolitiske hensyn og i humanitær solidaritet med Ukraina. Høye gasspriser som følge av krigsutbruddet har økt pensjonsfondet og den finanspolitiske handlefriheten i Norge, og samtidig redusert mange EU-lands evne til å gi økonomisk støtte. Det er stor fleksibilitet innenfor handlingsregelen til å støtte Ukraina.»

Med andre ord er Norge finansielt og finanspolitisk i stand til å ta en lederrolle i Europa for å sikre en ukrainsk seier. Nå har Norge en mulighet til å vise politisk vilje til det samme.

På denne bakgrunn fremmer forslagsstillerne følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen øke den økonomiske støtten til Ukraina slik at Norge bruker inntil hele handlingsrommet i handlingsregelen, med mål om at Norge skal ta europeisk lederrolle for Ukraina. Dette inkluderer både militær og sivil støtte.»

Forslagsstillerne legger til grunn at basert på verdien av Statens pensjonsfond utland ved årsskiftet 2024–2025, som var ca. 19 742 mrd. kroner, så vil økonomisk støtte der man bruker inntil hele handlingsrommet i handlingsregelen, innebære en økning på inntil 100 mrd. kroner. Ettersom lands støtte til Ukraina som an-

del av BNP ofte er gjenstand for offentlig diskusjon, informerer forslagsstillerne om at 100 mrd. kroner vil utgjøre 3,2 prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge, basert på anslaget for BNP for 2025 i statsbudsjettokumentene.

Det er stor interesse og vilje i det norske næringslivet for å støtte Ukraina her og nå og bidra til gjenoppbyggingen av Ukraina etter at krigen er over. Forslagsstillerne mener at man burde vurdere å gi støtte til private aktørers støttetiltak overfor Ukraina. Det er imidlertid også stor vilje i næringslivet til å investere i Ukraina, på tross av den pågående krigen. Naturlig nok er det en stor økonomisk risiko forbundet med slike investeringer, og det er behov for en ordning som avlaster og hjelper norsk næringsliv i Ukraina.

På denne bakgrunn fremmer forslagsstillerne følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen etablere en ordning for risikoavlastning for norske næringslivsaktører som ønsker å investere i Ukraina, i foreslått størrelsesorden 500 mill. kroner. Dette kan inkludere garantier, forsikringer og andre finansielle instrumenter for å redusere risikoen ved investeringer i et krigsrammet land.»

I motsetning til EU har den norske regjeringen siden fullskalainvasjonen av Ukraina i 2022 valgt å opprettholde toll på viktige ukrainske jordbruksvarer som korn. EUs reguleringer på dette området kalles «Autonomous Trade Measures» (ATM). Siden 2022 er det gjort visse innstramninger i ATM, men den norske regjeringens praksis er fortsatt strengere og innebærer mindre støtte til Ukraina enn EUs støtte gjør. Forslagsstillerne mener at Norge må gjøre det som er mulig for å støtte Ukraina, og mener det ikke er riktig av Norge å være strengere enn resten av Europa. Forslagsstillerne

anerkjenner at lignende forslag har blitt stemt over i Stortinget i tidligere stortingssesjoner, men en ny parlamentarisk situasjon har aktualisert spørsmålet og det er derfor naturlig å behandle forslagene på nytt.

På denne bakgrunn fremmer forslagsstillerne følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fjerne toll på jordbruksvarer importert fra Ukraina for å støtte landets økonomi og bidra til økt handel mellom Norge og Ukraina.»

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke den økonomiske støtten til Ukraina slik at Norge bruker inntil hele handlingsrommet i handlingsregelen, med mål om at Norge skal ta europeisk lederrolle for Ukraina. Dette inkluderer både militær og sivil støtte.
2. Stortinget ber regjeringen etablere en ordning for risikoavlastning for norske næringslivsaktører som ønsker å investere i Ukraina, i foreslått størrelsesorden 500 mill. kroner. Dette kan inkludere garantier, forsikringer og andre finansielle instrumenter for å redusere risikoen ved investeringer i et krigsrammet land.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne toll på jordbruksvarer importert fra Ukraina for å støtte landets økonomi og bidra til økt handel mellom Norge og Ukraina.

12. februar 2025

Guri Melby

Sveinung Rotevatn

Grunde Almeland

Ola Elvestuen

Alfred Jens Bjørlo

